

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 9.9.2013
COM(2013) 620 final

2013/0307 (COD)

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków
obcych i zarządzania nimi**

{SWD(2013) 321 final}

{SWD(2013) 322 final}

{SWD(2013) 323 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Inwazyjne gatunki obce są to gatunki początkowo przemieszczane na skutek działalności człowieka poza obszar ich naturalnego występowania z przekroczeniem barier ekologicznych, które następnie przeżywają, rozmnażają się, rozprzestrzeniają i wywierają negatywny wpływ na ekologię ich nowego miejsca, jak również poważne skutki gospodarcze i społeczne. Oszacowano, że z ponad 12 000 gatunków obcych występujących w środowisku europejskim 10–15 % rozmnożyło się i rozprzestrzeniło, powodując szkody w środowisku, gospodarce i społecznie.

Inwazyjne gatunki obce wywierają znaczący wpływ na różnorodność biologiczną. Inwazyjne gatunki obce są jedną z głównych i coraz częstszych przyczyn utraty różnorodności biologicznej i wymierania gatunków. Jeśli chodzi o wpływ społeczny i gospodarczy, inwazyjne gatunki obce mogą być przenosicielami chorób lub bezpośrednio powodować problemy zdrowotne (np. astmę, choroby skóry i alergie). Mogą niszczyć infrastrukturę i obiekty wypoczynkowe, utrudniać rozwój leśnictwa lub powodować straty w rolnictwie, nie mówiąc już o innych skutkach. Szacuje się, że szkody powodowane przez inwazyjne gatunki obce kosztują Unię co najmniej 12 mld EUR rocznie, i koszty te stale rosną.

Przyjmując strategię ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r., Unia zobowiązała się do powstrzymania utraty różnorodności biologicznej do 2020 r. zgodnie ze zobowiązaniami międzynarodowymi podjętymi przez strony Konwencji o różnorodności biologicznej przyjętej w 2010 r. w Nagoi w Japonii. W rzeczywistości problem inwazyjnych gatunków obcych nie dotyczy tylko Europy, ale całego świata. W przeciwieństwie do niektórych partnerów handlowych Unia Europejska obecnie nie posiada wszechstronnych ram prawnych dotyczących zagrożeń stwarzanych przez inwazyjne gatunki obce.

Ramy prawne

Obecnie UE nie posiada ram prawnych obejmujących w sposób wszechstronny zagadnienie inwazyjnych gatunków obcych. Kilka gatunków obcych uwzględniono w prawodawstwie UE. Czynniki chorobotwórcze i szkodniki zwierząt i roślin oraz produktów roślinnych zostały objęte, odpowiednio, systemem ochrony zdrowia zwierząt (różne rozporządzenia i dyrektywy) i systemem ochrony zdrowia roślin (2000/29/WE). W rozporządzeniu dotyczącym handlu dziką fauną i florą (338/97) ograniczono przywóz gatunków zagrożonych wyginięciem, w tym siedmiu inwazyjnych gatunków obcych. W rozporządzeniu w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo (708/2007) poruszono kwestię uwolnienia gatunków obcych do celów związanych z akwakulturą. Rozporządzenie dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin (1107/2009) i rozporządzenie w sprawie stosowania produktów biobójczych (528/2012) dotyczą zamierzonego uwolnienia mikroorganizmów, odpowiednio, jako środków ochrony roślin lub środków biobójczych. Wreszcie, dyrektywa ptasia (2009/147/WE) i dyrektywa siedliskowa (92/43/EWG), ramowa dyrektywa wodna (2000/60/WE) i dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej (2008/56/WE) wymagają przywrócenia warunków ekologicznych i odwołują się do potrzeby uwzględnienia inwazyjnych gatunków obcych. Niemniej jednak w obecnych działaniach Unii nie uwzględnia się większości inwazyjnych gatunków obcych.

Państwa członkowskie podejmują szereg środków w celu rozwiązania problemu inwazyjnych gatunków obcych, lecz działania te mają głównie zachowawczy charakter, tj. służą zminimalizowaniu powstałych szkód bez poświęcenia wystarczającej uwagi zapobieganiu szkodom lub wykrywaniu nowych zagrożeń i reagowaniu na nie. Wysiłki mają charakter cząstkowy i często są słabo skoordynowane, a w zakresie objętych nimi gatunków występują

znaczące luki. Inwazyjne gatunki obce nie respektują granic i mogą z łatwością rozprzestrzeniać się na kolejne państwa członkowskie. Działania podejmowane na szczeblu krajowym nie wystarczą zatem do ochrony Unii przed zagrożeniem ze strony niektórych inwazyjnych gatunków obcych. Ponadto takie fragmentaryczne podejście może doprowadzić do tego, że działania w jednym państwie członkowskim nie odniosą pożądanego skutku na skutek braku działań w sąsiadujących państwach członkowskich. Ponadto różne ograniczenia dotyczące komercjalizacji inwazyjnych gatunków obcych między państwami członkowskimi są w dużym stopniu nieskuteczne, gdyż gatunki te można z łatwością przemieszczać lub rozprzestrzeniać ponad granicami na terytorium całej Unii. Co więcej, zróżnicowane zakazy utrudniają swobodny obrót towarami na rynku wewnętrznym i zakłócają równe warunki konkurencji dla sektorów wykorzystujących gatunki obce lub handlujących nimi.

Analiza problemu

Inwazyjne gatunki obce są wprowadzane do Unii dwoma kanałami: 1) niektóre gatunki obce są pożądane i wprowadza się je do Unii celowo (np. w celach handlowych, zdobniczych, kontroli biologicznej jako zwierzęta domowe towarzyszące ludziom); 2) niektóre gatunki obce są wprowadzane w sposób niezamierzony jako zanieczyszczenia towarów (handel innymi towarami), jako „autostopowicze” lub „pasażerowie na gapę” za pośrednictwem szlaków transportowych lub przewożone nieświadomie przez podróżnych. Niektóre inwazyjne gatunki obce mogą także przemieszczać się, korzystając z infrastruktury transportowej (np. przez kanał Men–Dunaj).

Inwazyjne gatunki obce mają wpływ na **przedsiębiorstwa, obywateli, władze publiczne i środowisko**. Zwłaszcza w przypadku **małych przedsiębiorstw i mikroprzedsiębiorstw** inwazyjne gatunki obce często wywierają wpływ na producentów surowców w rolnictwie, hodowli zwierząt, rybołówstwie, akwakulturze i leśnictwie, którzy ze względu na nie ponoszą znaczne szkody gospodarcze. Gatunki te często oddziałują także na przedsiębiorstwa prowadzące działalność związaną z turystyką i rekreacją, która bazuje głównie na pięknie krajobrazu, czystych wodach i zdrowych ekosystemach. Niemniej jednak inne małe i mikroprzedsiębiorstwa, np. handlujące zwierzętami domowymi towarzyszącymi ludziom i gatunkami ogrodniczymi czerpią korzyści z inwazyjnych gatunków obcych, gdyż przedsiębiorstwa te koncentrują się głównie na handlu gatunkami obcymi. Inwazyjne gatunki obce oddziałują także na **całe społeczeństwo**, powodując utratę różnorodności biologicznej i umniejszając zdolność ekosystemów do świadczenia usług ekosystemowych. Ponadto mogą one przenosić choroby, niszczyć mienie i negatywnie oddziaływać na dziedzictwo kulturowe.

Wszystkie państwa członkowskie borykają się z problemami powodowanymi przez inwazyjne gatunki obce. Niektóre inwazyjne gatunki obce oddziałują na większość państw członkowskich, zaś inne stanowią problem tylko w określonych regionach lub w pewnych warunkach ekologicznych lub klimatycznych. Niemniej jednak wszystkie państwa członkowskie mają inwazyjne gatunki obce na swoich terytoriach. Wpływ inwazyjnych gatunków obcych dotyczy całej Unii i wszystkie państwa członkowskie w równym stopniu znajdują się w zasięgu ich oddziaływania, chociaż w różnym czasie i ze strony różnych gatunków. Wszystkie państwa członkowskie odniosłyby zatem korzyść ze skoordynowanych działań w celu rozwiązania problemu inwazyjnych gatunków obcych, lecz działania te definitywnie wymagają podjęcia wysiłków przez wszystkie państwa członkowskie.

Jeśli nie zostaną podjęte działania w celu rozwiązania problemu, sytuacja ulegnie pogorszeniu z chwilą osiedlenia się nowych gatunków lub dalszego rozprzestrzenienia się tych, które już się osiedliły. Spowoduje to wzrost kosztów szkód i kosztów zarządzania.

Cele wniosku

Celem niniejszego wniosku jest rozwiązanie wyżej opisanych problemów poprzez ustanowienie ram prawnych dla działań służących zapobieganiu niekorzystnemu wpływowi inwazyjnych gatunków obcych na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe oraz minimalizowaniu i łagodzeniu tego wpływu. Ponadto wniosek ma na celu ograniczenie szkód społecznych i gospodarczych. Cel ten zostanie osiągnięty środkami koordynacji działań, przy skierowaniu większości zasobów na gatunki o znaczeniu priorytetowym i intensyfikację działań zapobiegawczych, zgodnie z podejściem przyjętym w Konwencji o różnorodności biologicznej oraz unijnymi systemami ochrony zdrowia roślin i zwierząt. Pod kątem praktycznym we wniosku dąży się do osiągnięcia tych celów przy pomocy środków w zakresie zamierzonego wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych do Unii i ich świadomego uwalniania do środowiska, niezamierzonego wprowadzania i uwalniania inwazyjnych gatunków obcych, potrzeby stworzenia systemu wczesnego ostrzegania i szybkiego reagowania oraz potrzeby zarządzania rozprzestrzenianiem się inwazyjnych gatunków obcych na terytorium całej Unii.

2. WYNIKI KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI ORAZ OCENY SKUTKÓW

Proces konsultacji

W 2008 r. Komisja Europejska opublikowała komunikat „W kierunku strategii UE w sprawie gatunków inwazyjnych” (2008) przedstawiający argumenty przemawiające za zajęciem się kwestią inwazyjnych gatunków obcych. W komunikacie z 2010 r. „Nasze ubezpieczenie na życie i nasz kapitał naturalny: unijna strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.” zaproponowano działania dotyczące inwazyjnych gatunków obcych. Przed wydaniem obu komunikatów i po ich wydaniu odbyły się wszechstronne konsultacje.

W latach 2008–2012 odbyła się seria intensywnych rund konsultacji z interesariuszami, które przyciągnęły całe spektrum zainteresowanych stron, od organizacji ochrony przyrody do podmiotów gospodarczych z sektora prywatnego, włącznie z organizacjami reprezentującymi małe i średnie przedsiębiorstwa (MSP), polegającymi w swojej działalności na gatunkach obcych. Internetowe konsultacje społeczne przeprowadzono w 2008 r., zaś drugie w 2012 r. Grupa robocza złożona z departamentów Komisji, państw członkowskich, zainteresowanych stron i naukowców powołana w 2008 r. sporządziła dokument konsultacyjny¹, w którym zgromadzono najświeższe informacje i streszczono opinie dotyczące najważniejszych problemów. W latach 2010–2011 wspomniana grupa robocza została powołana ponownie i przekształcona w trzy grupy robocze, które nakreśliły ewentualne warianty polityki zapobiegania, wczesnego ostrzegania/szybkiego reagowania i zarządzania odpowiednimi osiedlonymi gatunkami. Wreszcie we wrześniu 2010 r. odbyło się spotkanie konsultacyjne z zainteresowanymi stronami.

Uzupełnieniem prac Komisji nad inwazyjnymi gatunkami obcymi było kilka ekspertyz i badań zewnętrznych². Ponadto wszystkie analizy określone w ocenie skutków oparto na rzetelnych danych naukowych, pochodzących głównie z artykułów naukowych poddanych wzajemnej ocenie. Państwa członkowskie dostarczyły także lub sprawdziły informacje o kosztach szkód, skali rozprzestrzenienia się gatunków i kosztach podjętych działań. Podjęto szczególne wysiłki, aby skontaktować się bezpośrednio ze zainteresowanymi stronami zaangażowanymi w tę kwestię, włącznie z tymi sektorami, na które podjęcie środków

¹ http://www.acceptance.ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/docs/ias_discussion_paper.pdf.

² Wszystkie ekspertyzy są dostępne na stronie: http://ec.europa.eu/environment/nature/invasivealien/index_en.htm.

rozwiązania problemu inwazyjnych gatunków obcych mogłoby wywrzeć niekorzystny wpływ. Na koniec w analizach wykorzystano także informacje pozyskane od światowej klasy unijnych i pozaunijnych ekspertów w dziedzinie inwazyjnych gatunków obcych.

Ocena skutków

Określono różne opcje zajęcia się kwestią inwazyjnych gatunków obcych, a w szczególności wszystkimi zidentyfikowanymi aspektami problemu, lecz przy różnym poziomie ambicji.

Na podstawie informacji zwrotnej z konsultacji zidentyfikowano kilka poziomów ambicji i interwencji dla każdego z celów operacyjnych wskazanych dzięki analizie problemu, w wyniku czego określono różne opcje dotyczące projektu instrumentu legislacyjnego. Wstępna ocena doprowadziła do odrzucenia tych opcji, które okazały się niewykonalne lub po prostu nie tak skuteczne jak pozostałe. W przypadku każdej z określonych opcji odniesiono się do poszczególnych celów operacyjnych i zaproponowano praktyczne środki rozwiązania problemu inwazyjnych gatunków obcych.

Oprócz opcji podstawowej (opcji 0), która oznacza utrzymanie status quo, określono następujące opcje:

Opcja 1 – Zwiększenie współpracy i wspieranie działań dobrowolnych: Opcja ta obejmuje opracowanie wytycznych, sektorowych kodeksów postępowania i prowadzenie innych kampanii uświadamiających i edukacyjnych. Celem tej opcji jest także zachęcanie do współpracy pomiędzy państwami członkowskimi w tworzeniu systemu wczesnego ostrzegania i szybkiego reagowania. Komisja może upowszechniać istniejące inicjatywy w tej dziedzinie poprzez kampanie komunikacyjne.

Opcja 2.1 – Podstawowy instrument legislacyjny: Opcja ta obejmuje szereg zobowiązań prawnych zakazujących przywozu, trzymania, zbywania, nabywania i wymiany niektórych inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii. Kolejne zobowiązania wiążą się z uwolnieniem do środowiska inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, szybkim reagowaniem na nowo osiedlające się inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla Unii oraz zarządzaniem rozprzestrzenionymi na szeroką skalę inwazyjnymi gatunkami obcymi potencjalnie szkodliwymi dla Unii.

Opcja 2.2 – Podstawowy instrument legislacyjny + zezwolenia na uwolnienie inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla państwa członkowskiego: Opcja ta wykracza poza listę inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, ponieważ wymaga zezwoleń na uwolnienie inwazyjnych gatunków obcych uważanych za potencjalnie szkodliwe dla państw członkowskich.

Opcja 2.3 – Podstawowy instrument legislacyjny + kategoriyczny ogólny zakaz uwalniania gatunków obcych, o ile nie zostaną one uznane za bezpieczne: Opcja ta wykracza poza listę inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, ponieważ zakazuje uwalniania jakichkolwiek gatunków obcych, o ile nie są one ujęte w unijnym wykazie gatunków obcych, których uwalnianie Unia zaakceptowała.

Opcja 2.4 – Podstawowy instrument legislacyjny + zobowiązanie do szybkiego wyeliminowania nowo powstałych inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii: Przy tej opcji, jeśli chodzi o szybkie reagowanie, państwa członkowskie nie miałyby wyboru, a raczej byłyby zobowiązane do szybkiego wyeliminowania nowo osiedlających się inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie

szkodliwych dla Unii i do wymiany informacji. Odstępstwa są możliwe, jeśli zostaną zatwierdzone przez Komisję.

Opcja 2.4 została utrzymana i stanowi istotę niniejszego wniosku.

3. ASPEKTY PRAWNE WNIOSKU

Podstawa prawna

Podstawą prawną niniejszego wniosku jest art. 192 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, który stanowi o osiągnięciu celów Unii, jakimi są zachowanie, ochrona i poprawa jakości środowiska naturalnego, ochrona zdrowia ludzkiego, ostrożne i racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych oraz promowanie środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów środowiska naturalnego.

Pomocniczość

Działanie na szczeblu unijnym jest konieczne, gdyż problemy związane z inwazyjnymi gatunkami obcymi nasilają się i mają charakter transgraniczny. Ze względu na brak działań na szczeblu unijnym państwa członkowskie wprowadzają środki radzenia sobie z tym problemem na szczeblu krajowym. Inwestują zasoby i wysiłki w eliminowanie szkodliwych inwazyjnych gatunków obcych, lecz wysiłki te mogą nie przynieść pożądanych skutków z powodu braku działań w sąsiadujących państwach członkowskich, gdzie te gatunki również występują. Jednocześnie brakuje skoordynowanych działań Unii zapewniających, że w momencie wprowadzenia po raz pierwszy inwazyjnego gatunku obcego do Unii państwa członkowskie podejmą natychmiastowe środki z korzyścią dla pozostałych państw członkowskich, które jeszcze nie zostały dotknięte jego oddziaływaniem. Ponadto należy wziąć pod uwagę ochronę rynku wewnętrznego oraz swobodny obrót towarami. Skoordynowane podejście zapewni jasność prawa i równe warunki działania dla sektorów wykorzystujących gatunki obce lub handlujących nimi, przy uniknięciu rozdrobnienia rynku wewnętrznego z powodu różnych ograniczeń w komercjalizacji inwazyjnych gatunków obcych pomiędzy państwami członkowskimi.

Obecne działania mają w dużej mierze charakter cząstkowy i niespójny, przez co pozostają znaczne luki w polityce. Prowadzi to do braku skuteczności i nie rozwiązuje problemu inwazyjnych gatunków obcych. Potrzebna jest kombinacja różnorodnych działań podejmowanych na szczeblu unijnym i krajowym, regionalnym i lokalnym zgodnie z zasadą pomocniczości, jednak ich skuteczność zwiększy zastosowanie spójnego podejścia na szczeblu unijnym.

Zasady przewodnie

W niniejszym wniosku zaproponowano środki oparte na następujących zasadach przewodnich:

Ustalenie priorytetów – W UE istnieje ponad 12 000 gatunków obcych, z czego 10–15 % powoduje szkody (co oznacza 1200–1800 inwazyjnych gatunków obcych), i stale przybywają nowe. Istnieje dostatecznie szeroki zakres dla wprowadzenia podejścia opartego na zasadach pierwszeństwa i proporcjonalności, bazującego na bieżących wysiłkach i zwiększającego skuteczność i efektywność obecnie prowadzonych działań.

Zwrot w kierunku zapobiegania – Zapobieganie uznano w skali międzynarodowej za najskuteczniejszy sposób uniknięcia problemu inwazyjnych gatunków obcych. Środkom skoncentrowanym na zapobieganiu musi towarzyszyć skuteczny system wczesnego ostrzegania, aby można było podjąć natychmiastowe działania wobec gatunków, którym udaje się uniknąć środków zapobiegawczych.

Bazowanie na istniejących systemach – Wartościowe prace toczą się już w Unii zarówno na szczeblu krajowym, jak i unijnym. Niniejszy wniosek wyraża zamiar zwiększenia skuteczności systemu i pełnego wykorzystania tego, co już istnieje.

Podejście stopniowe i etapowe – Państwa członkowskie potrzebują pewności prawnej i gwarancji, jeśli chodzi o skalę i koszty działań, jakie mają podjąć. W związku z tym w niniejszym wniosku ustalono priorytety dla inwazyjnych gatunków obcych, kierując się przy tworzeniu listy bardzo rygorystycznymi kryteriami, oraz ograniczono liczbę gatunków o znaczeniu priorytetowym do 3 % najważniejszych spośród 1500 inwazyjnych gatunków obcych w Europie. Ponadto klauzula przeglądowa umożliwi stopniowy rozwój systemu z wykorzystaniem zdobytych doświadczeń. Lista gatunków potencjalnie szkodliwych dla Unii zostanie rozszerzona dopiero po tym przeglądzie.

Struktura wniosku

Rozdział I – Przepisy ogólne. W tej sekcji określono zakres przedmiotowy wniosku i podstawowe zobowiązanie w nim zawarte. Wniosek zawiera także narzędzia ustalania priorytetów dla inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, aby umożliwić przydzielanie zasobów unijnych w odpowiedniej kolejności według ryzyka i dowodów naukowych.

Rozdział II – Zapobieganie. W tej sekcji określono środki niezbędne do zapobiegania wprowadzaniu do Unii oraz wprowadzaniu lub uwalnianiu do środowiska inwazyjnych gatunków obcych.

Rozdział III – Wczesne wykrywanie i szybkie eliminowanie. W tej sekcji określono narzędzia wczesnego wykrywania w środowisku i na granicach Unii inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii i opisano środki uruchamiane z chwilą ich wykrycia.

Rozdział IV – Zarządzanie inwazyjnymi gatunkami obcymi rozprzestrzeniającymi się na szeroką skalę. W tej sekcji określono zobowiązania, jakie koniecznie należy podjąć w celu zwalczania inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, którym udało się uniknąć środków zapobiegawczych i środków wczesnego wykrywania, a następnie rozprzestrzenić się na szeroką skalę.

Rozdział V – Przepisy końcowe. W tej sekcji określono obowiązki sprawozdawcze i narzędzia prawne potrzebne do wdrożenia, egzekwowania i przeglądu proponowanych środków.

4. WPLYW NA BUDŻET

Dla Komisji wniosek będzie miał niewielki wpływ na budżet, który zostanie sfinansowany w ramach działu 5 wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020 zgodnie z art. 22. Zob. załączony arkusz finansowy.

Wniosek

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych i zarządzania nimi**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 192 ust. 1,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego³,uwzględniając opinię Komitetu Regionów⁴,

stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Pojawienie się w nowym miejscu gatunku obcego, bez względu na to, czy jest to zwierzę, roślina, grzyb lub drobnoustrój, nie musi być przyczyną zaniepokojenia. Istotna podgrupa gatunków obcych może jednak stać się inwazyjna i wywierać poważny niekorzystny wpływ na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, jak również inne skutki gospodarcze i społeczne, którym należy zapobiegać. Około 12 000 gatunków występujących w środowisku w Unii i innych krajach europejskich to gatunki obce; szacuje się, że mniej więcej od 10 do 15 % tej liczby to gatunki inwazyjne.
- (2) Inwazyjne gatunki obce stanowią jedno z głównych zagrożeń dla różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych, zwłaszcza w ekosystemach odizolowanych geograficznie i ewolucyjnie, takich jak małe wyspy, a ryzyko, jakie stwarzają te gatunki, może być większe ze względu na wzrost światowego handlu, transportu, turystyki i zmianę klimatu.
- (3) Zagrożenie dla różnorodności biologicznej i usług ekosystemowych w postaci inwazyjnych gatunków obcych może przybierać różne formy, jak np. wywieranie poważnego wpływu na gatunki rodzime oraz strukturę i funkcję ekosystemu poprzez zmianę siedliska, żerowanie, konkurencję, przenoszenie chorób, zastępowanie gatunków rodzimych w znacznej części obszaru ich występowania oraz skutki genetyczne poprzez krzyżowanie. Ponadto inwazyjne gatunki obce

³ Dz.U.⁴ Dz.U.

mogą wywierać istotny negatywny wpływ na zdrowie człowieka i gospodarkę. Tym, co stanowi zagrożenie dla bioróżnorodności i usług ekosystemowych, zdrowia człowieka i gospodarki, są jedynie okazy żywe lub ich części, które mogą się rozmnażać.

- (4) Unia, jako strona Konwencji o różnorodności biologicznej, zatwierdzonej decyzją Rady 93/626/EWG⁵, jest związana postanowieniami art. 8 lit. h tej konwencji, zgodnie z którym Strony, w miarę możliwości i potrzeb, „zapobiegają wprowadzaniu, kontrolują lub eliminują te obce gatunki, które zagrażają ekosystemom, siedliskom lub gatunkom”.
- (5) Unia, jako strona Konwencji o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk (zwanej „Konwencją Berneńską”), zatwierdzonej decyzją Rady 82/72/EWG⁶, zobowiązała się do podjęcia wszelkich stosownych środków w celu zapewnienia ochrony siedlisk gatunków dzikiej flory i fauny.
- (6) Aby pomóc w osiągnięciu celów dyrektywy 2009/147/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa⁷, dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory⁸, dyrektywy 2008/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiającej ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej)⁹ i dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej¹⁰, głównym celem niniejszego rozporządzenia powinno być zapobieganie niekorzystnemu wpływowi inwazyjnych gatunków obcych na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, minimalizowanie tego wpływu oraz ograniczanie ich wpływu gospodarczego i społecznego.
- (7) Niektóre gatunki migrują w sposób naturalny w odpowiedzi na zmiany środowiskowe. Nie należy ich zatem uważać za gatunki obce w ich nowym środowisku, a zatem są one wyłączone z zakresu nowych przepisów w sprawie inwazyjnych gatunków obcych.
- (8) Na szczeblu unijnym wniosek dotyczący nowego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zdrowia zwierząt¹¹ zawiera przepisy dotyczące chorób zwierząt, a nowe rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków ochronnych przeciwko agrofagom roślin¹² określa przepisy dotyczące agrofagów roślin, zaś dyrektywa 2001/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego

⁵ Dz.U. L 309 z 13.12.1993, s. 1.

⁶ Dz.U. L 38 z 10.2.1982, s. 1.

⁷ Dz.U. L 20 z 26.1.2010, s. 7.

⁸ Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7.

⁹ Dz.U. L 164 z 25.6.2008, s. 19.

¹⁰ Dz.U. L 327 z 22.12.2000, s. 1.

¹¹ COM(2013) 260 final.

¹² COM(2013) 267 final.

uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) i uchylająca dyrektywę Rady 90/220/EWG¹³ ustanawia system mający zastosowanie do GMO. Nowe przepisy w sprawie inwazyjnych gatunków obcych powinny zatem dostosować się do wspomnianych aktów unijnych, a nie pokrywać się z nimi, i nie mogą być stosowane do organizmów objętych tymi aktami.

- (9) Rozporządzenie Rady (WE) nr 708/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie wykorzystania w akwakulturze gatunków obcych i niewystępujących miejscowo¹⁴, rozporządzenie (UE) nr 528/2012 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych¹⁵ i rozporządzenie (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG¹⁶ ustanawiają zasady zatwierdzania niektórych gatunków obcych do stosowania w konkretnych celach. W momencie wejścia w życie nowych przepisów, w ramach wspomnianych systemów zatwierdzono wykorzystanie niektórych gatunków, ponieważ nie stanowią one niedopuszczalnego ryzyka dla środowiska, zdrowia człowieka i gospodarki. Aby zapewnić spójność ram prawnych, gatunki te należy wyłączyć z nowych przepisów.
- (10) Istnieje wiele inwazyjnych gatunków obcych, dlatego ważne jest, aby w pierwszej kolejności zająć się tą ich podgrupą, która jest uznawana za potencjalnie szkodliwą dla Unii. W związku z tym należy sporządzić listę inwazyjnych gatunków obcych uznanych za potencjalnie szkodliwe dla Unii. Inwazyjne gatunki obce należy uznać za potencjalnie szkodliwe dla Unii, jeśli szkody powodowane przez nie w dotkniętych nimi państwach członkowskich są na tyle istotne, że uzasadniają przyjęcie środków, których zakres obejmuje całą Unię, włącznie z państwami członkowskimi, które jeszcze nie zostały lub prawdopodobnie nie zostaną dotknięte ich wpływem. Aby utrzymać odpowiednie proporcje w podgrupie inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, wspomnianą listę należy sporządzić, przyjmując stopniowe i etapowe podejście obejmujące ograniczenie liczby inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii do najważniejszych 3 % spośród około 1500 występujących w Europie, i skoncentrować się na tych gatunkach, które powodują lub mogą powodować znaczne straty gospodarcze, w tym wynikające z utraty różnorodności biologicznej.
- (11) Kryteria stosowane przy sporządzaniu listy inwazyjnych gatunków obcych uznawanych za potencjalnie szkodliwe dla Unii są głównym instrumentem stosowania nowych przepisów. Komisja dołoży wszelkich starań, aby kierując się tymi kryteriami, przedłożyć komitetowi wniosek dotyczący listy w ciągu roku od wejścia w życie niniejszego prawodawstwa. Kryteria te powinny obejmować

¹³ Dz.U. L 106 z 17.4.2001, s. 1.

¹⁴ Dz.U. 168 z 28.6.2007, s. 1.

¹⁵ Dz.U. L 167 z 27.6.2012, s. 1.

¹⁶ Dz.U. L 309 z 24.11.2009, s. 1.

- ocenę ryzyka zgodnie z właściwymi przepisami umów Światowej Organizacji Handlu w sprawie nakładania restrykcji handlowych na gatunki.
- (12) Należy ustanowić wspólne kryteria dla przeprowadzenia oceny ryzyka, aby zapewnić zgodność nowych przepisów z przepisami Światowej Organizacji Handlu i ich spójne stosowanie. W kryteriach tych należy wykorzystać, w stosownych przypadkach, obowiązujące normy krajowe i międzynarodowe; kryteria powinny uwzględniać różne aspekty charakterystyki gatunków, ryzyko i sposoby przedostawania się do Unii, niekorzystny wpływ tych gatunków na gospodarkę, społeczeństwo i różnorodność biologiczną, potencjalne korzyści z ich stosowania i równoważące je koszty zmniejszania ich wpływu, jak również określoną ilościowo prognozę dotyczącą kosztów szkód środowiskowych, gospodarczych i społecznych na szczeblu unijnym ze wskazaniem ich znaczenia dla Unii, aby uzasadnić podjęcie kolejnych działań. Aby rozwijać system stopniowo, z wykorzystaniem zdobytych doświadczeń, całość podejścia należy poddać ocenie po pięciu latach.
- (13) Niektóre inwazyjne obce gatunki zwierząt są ujęte w załączniku B do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 z dnia 9 grudnia 1996 r. w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi¹⁷; przywóz tych gatunków do Unii jest zakazany, ponieważ rozpoznano ich inwazyjny charakter, a wprowadzanie ich do Unii wywiera negatywny wpływ na gatunki rodzime. Te gatunki to: Wiewiórka rudobrzucha (*Callosciurus erythraeus*), wiewiórka szara (*Sciurus carolinensis*), sterniczka jamajska (*Oxyura jamaicensis*), żaba rycząca (*Lithobates (Rana) catesbeianus*), wiewiórka czarna (*Sciurus niger*), żółw malowany (*Chrysemys picta*), żółw czerwonolicy (*Trachemys scripta elegans*). Te inwazyjne obce gatunki zwierząt należy uznać za priorytetowe przy sporządzaniu listy inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, aby zapewnić na szczeblu unijnym spójne ramy prawne i jednolite przepisy dotyczące tego typu gatunków.
- (14) Zapobieganie jest zasadniczo mniej kosztowne i bardziej pożądane ze względu na środowisko niż środki podejmowane po fakcie i powinno być traktowane jako priorytetowe. W związku z tym, że nowe gatunki są stale wprowadzane do Unii, a te, które już się osiedliły, rozprzestrzeniają się i zwiększają swój obszar występowania, lista inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii wymaga stałego przeglądu i aktualizacji.
- (15) Niektóre z gatunków uważanych za inwazyjne w Unii to gatunki rodzime w niektórych najbardziej oddalonych regionach Unii i odwrotnie. W komunikacie Komisji „Regiony najbardziej oddalone atutem Europy”¹⁸ uznano, że niezwykła różnorodność biologiczna regionów najbardziej oddalonych wymaga opracowania i wdrożenia środków zapobiegania inwazyjnym gatunkom obcym i zarządzania nimi w tych regionach jak określono w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, uwzględniając decyzje Rady Europejskiej 2010/718/UE z dnia

¹⁷ Dz.U. L 61 z 3.3.1997, s. 1.

¹⁸ COM(2008) 642 final.

29 października 2010 r. w sprawie zmiany wobec Unii Europejskiej statusu wyspy Saint-Barthélemy¹⁹ i 2012/419/UE z dnia 11 lipca 2012 r. w sprawie zmiany statusu Majotty względem Unii Europejskiej²⁰. W związku z tym wszystkie postanowienia nowych przepisów należy stosować do najbardziej oddalonych regionów Unii, poza przepisami dotyczącymi inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, które są gatunkami rodzimymi dla tych regionów. Ponadto, aby umożliwić niezbędną ochronę różnorodności biologicznej we wspomnianych regionach, zainteresowane państwa członkowskie muszą sporządzić, jako uzupełnienie listy inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, szczegółową listę inwazyjnych gatunków obcych występujących w najbardziej oddalonych regionach tych państw, do których nowe przepisy również powinny mieć zastosowanie.

- (16) Ryzyko i problemy związane z inwazyjnymi gatunkami obcymi stanowią wyzwanie o charakterze transgranicznym, mające wpływ na całą Unię. W związku z tym należy wprowadzić na szczeblu unijnym zakaz zamierzonego wprowadzania do Unii, reprodukcji, hodowania, przemieszczania, nabywania, zbywania, stosowania, wymiany, trzymania i uwalniania inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, aby można było podjąć spójne działania w całej Unii w celu uniknięcia zakłóceń na rynku wewnętrznym i zapobieżenia sytuacjom, w których działania podjęte w jednym państwie członkowskim nie odniosą pożądanego skutku z powodu braku działań w innym państwie członkowskim.
- (17) W celu umożliwienia badań naukowych i działań ochronnych *ex-situ* należy ustanowić szczególne przepisy dotyczące inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, które zostały poddane tym badaniom. Badania należy prowadzić w obiektach zamkniętych, gdzie organizmy pozostają w izolacji, z zastosowaniem wszelkich niezbędnych środków w celu uniknięcia ucieczki lub bezprawnego uwolnienia inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii.
- (18) Mogą zdarzyć się przypadki wystąpienia na granicach Unii lub wykrycia na jej terytorium gatunków obcych nieuznawanych dotąd za inwazyjne i potencjalnie szkodliwe dla Unii. Dlatego należy umożliwić państwom członkowskim podejmowanie pewnych środków nadzwyczajnych na podstawie dostępnych dowodów naukowych. Takie środki nadzwyczajne umożliwią błyskawiczne zareagowanie na gatunki stwarzające ryzyko związane z ich wprowadzeniem, osiedleniem się i rozprzestrzenieniem w tych krajach, podczas gdy państwa członkowskie będą oceniać faktyczne zagrożenie, zgodnie z właściwymi przepisami umów Światowej Organizacji Handlu, w szczególności w celu doprowadzenia do uznania tych gatunków za inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla Unii. Istnieje potrzeba skoordynowania krajowych środków nadzwyczajnych z możliwością podejmowania środków nadzwyczajnych na szczeblu unijnym, aby zachować zgodność z postanowieniami umów Światowej

¹⁹

Dz.U. L 325 z 9.12.2010, s. 4.

²⁰

Dz.U. L 204 z 31.7.2012, s. 131.

Organizacji Handlu. Ponadto dzięki unijnym środkom nadzwyczajnym Unia zostanie wyposażona w mechanizm szybkiego reagowania w przypadku wystąpienia nowego inwazyjnego gatunku obcego lub bezpośredniego zagrożenia jego wprowadzeniem, zgodnie z zasadą ostrożności.

- (19) Państwa członkowskie powinny móc przyjąć bardziej rygorystyczne środki rozwiązania problemu inwazyjnych gatunków obcych i podjąć aktywne działania w odniesieniu do gatunków, które nie znajdują się na liście inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii. W związku z powyższym w celu przyjęcia bardziej proaktywnego stanowiska należy wymagać, aby w przypadku tych gatunków, które nie są ujęte na liście inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, a co do których państwa członkowskie uzyskały dowody, że stanowią zagrożenie, wydawano zezwolenie na uwolnienie do środowiska. W rozporządzeniu (WE) nr 708/2007 ustanowiono już szczegółowe przepisy dotyczące zezwoleń na wykorzystanie gatunków obcych w akwakulturze, które państwa członkowskie powinny brać pod uwagę w tym kontekście.
- (20) Duża część inwazyjnych gatunków obcych jest wprowadzana do Unii w sposób niezamierzony. W związku z tym istotne znaczenie ma zarządzanie drogami przedostawania się ich do Unii. Działania w tej dziedzinie należy podejmować stopniowo, zważywszy na stosunkowo niewielkie doświadczenie w tym zakresie. Powinny one obejmować środki podejmowane dobrowolnie, między innymi proponowane w wytycznych Międzynarodowej Organizacji Morskiej w sprawie kontroli i zarządzania zanieczyszczeniami biologicznymi statków oraz działania obowiązkowe; w działaniach należy wykorzystać nabyte w Unii i państwach członkowskich doświadczenie w zarządzaniu niektórymi drogami przedostawania się gatunków do Unii, w tym środki ustanowione w drodze międzynarodowej Konwencji o kontroli i zarządzaniu wodami balastowymi oraz osadami ze statków.
- (21) W celu stworzenia odpowiedniej bazy wiedzy umożliwiającej zajęcie się problemami stwarzanymi przez inwazyjne gatunki obce państwa członkowskie muszą rozpocząć badania i monitoring tych gatunków oraz nadzór nad nimi. Systemy nadzoru zapewniają najważniejsze środki wczesnego wykrywania nowych inwazyjnych gatunków obcych i ustalenia rozmieszczenia gatunków już osiedlonych, dlatego powinny obejmować zarówno badania celowe, jak i ogólne, i należy w nich wykorzystywać zaangażowanie różnych sektorów i zainteresowanych stron, włącznie ze społecznościami lokalnymi. Systemy nadzoru powinny wymagać zwracania ciągłej uwagi na nowe inwazyjne gatunki obce pojawiające się w jakimkolwiek miejscu na terytorium Unii. W celu zapewnienia skuteczności i opłacalności należy zastosować systemy kontroli granic, nadzoru i monitoringu ustanowione już w prawodawstwie Unii, w szczególności te, które zostały określone w dyrektywach 2009/147/WE, 92/43/EWG, 2008/56/WE i 2000/60/WE.
- (22) Należy prowadzić kontrole urzędowe zwierząt i roślin w celu zapobieżenia zamierzonemu wprowadzeniu inwazyjnych gatunków obcych. Żywe zwierzęta

i rośliny należy wwozić do Unii przez punkty kontroli granicznej wyznaczone przez państwa członkowskie zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr XXX/XXXX [w sprawie kontroli urzędowych COM(2013)265]. Aby zapewnić wzrost wydajności i uniknąć tworzenia równoległych systemów kontroli granicznej, na pierwszym posterunku kontroli granicznej przy wjeździe należy zweryfikować, czy gatunki te są inwazyjnymi gatunkami obcymi potencjalnie szkodliwymi dla Unii. Zwierzęta i rośliny nieobjęte zakresem rozporządzenia (UE) nr XXX/XXXX [w sprawie kontroli urzędowych COM(2013)265] lub zwolnione z kontroli urzędowych na posterunkach kontroli granicznej przedostają się na obszar celny Wspólnoty przez inne punkty wjazdu i tam podlegają kontroli.

- (23) Gdy dojdzie do wprowadzenia inwazyjnych gatunków obcych, środki wczesnego wykrywania i szybkiego eliminowania mają kluczowe znaczenie w zapobieganiu ich osiedleniu się i rozprzestrzenianiu. Najskuteczniejszym i najbardziej opłacalnym sposobem reakcji bywa często jak najszybsze wyeliminowanie populacji, gdy liczba okazów jest jeszcze niewielka. W przypadku gdy eliminowanie jest niewykonalne lub jego koszty w dłuższej perspektywie przewyższają korzyści środowiskowe, gospodarcze i społeczne, należy zastosować środki kontrolowania i izolowania.
- (24) W niezbędnych przypadkach eliminowanie niektórych inwazyjnych gatunków obcych i zarządzanie nimi wywołuje u zwierząt ból, lęk lub inne formy cierpienia, nawet przy zastosowaniu najlepszych dostępnych środków technicznych. Z tego względu państwa członkowskie i podmioty uczestniczące w eliminowaniu, kontrolowaniu lub izolowaniu inwazyjnych gatunków obcych powinny podejmować niezbędne środki w celu zminimalizowania bólu, lęku i cierpienia zwierząt w trakcie tego procesu, biorąc pod uwagę, w miarę możliwości, najlepsze praktyki w tej dziedzinie, na przykład zasady przewodnie w dziedzinie dobrostanu zwierząt Światowej Organizacji Zdrowia Zwierząt (OIE).
- (25) Inwazyjne gatunki obce zasadniczo powodują szkody w ekosystemach i obniżają ich odporność. W związku z tym niezbędny jest proces restytucji w celu wzmocnienia odporności ekosystemów na inwazję, naprawienia szkód i poprawy stanu ochrony gatunków i ich siedlisk zgodnie z art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i art. 6 dyrektywy 92/43/EWG, stanu ekologicznego śródlądowych wód powierzchniowych, przejściowych, przybrzeżnych oraz podziemnych zgodnie z art. 11 dyrektywy 2000/60/WE i stanu ekologicznego wód morskich zgodnie z art. 13 dyrektywy 2008/56/WE.
- (26) Podstawą systemu dotyczącego inwazyjnych gatunków obcych powinien być scentralizowany system informacyjny zawierający posegregowane dostępne dane na temat gatunków obcych w Unii i umożliwiający dostęp do informacji dotyczących występowania gatunków, ich rozprzestrzeniania się, ekologii, historii inwazji oraz wszelkich innych informacji niezbędnych do podejmowania decyzji w sprawie polityki i zarządzania.
- (27) W dyrektywie 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania

niektórych planów i programów w zakresie środowiska²¹ ustanowiono ramy dla konsultacji społecznych przy podejmowaniu decyzji dotyczących środowiska. Poprzez faktyczny udział w określaniu działań do podjęcia w zakresie inwazyjnych gatunków obcych należy umożliwić społeczeństwu wyrażanie swoich opinii i obaw dotyczących podejmowanych decyzji, zaś decydującym uwzględnianie ich. Zwiększa to odpowiedzialność decydentów i przejrzystość procesu decyzyjnego, świadomość społeczeństwa w zakresie kwestii środowiskowych i jego poparcie dla podejmowanych decyzji.

- (28) Aby zapewnić jednolite warunki dla zastosowania niniejszego rozporządzenia, należy nadać Komisji uprawnienia wykonawcze w kwestii przyjęcia i aktualizacji listy inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, przyznawania odstępstw od obowiązku szybkiego eliminowania i podjęcia środków nadzwyczajnych przez Unię. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiającym przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję²².
- (29) Aby uwzględnić najświeższe osiągnięcia naukowe w zakresie środowiska, należy przekazać Komisji uprawnienia do przyjmowania aktów zgodnie z art. 290 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do metod wnioskowania, że inwazyjne gatunki obce są w stanie tworzyć zdolne do życia populacje i rozprzestrzeniać się, oraz uprawnienia do ustalania wspólnych elementów oceny ryzyka. Szczególnie ważne jest, aby w czasie prac przygotowawczych Komisja prowadziła stosowne konsultacje, w tym z ekspertami. Przygotowując i opracowując akty delegowane, Komisja powinna zapewnić jednoczesne, terminowe i odpowiednie przekazywanie stosownych dokumentów Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
- (30) Aby zagwarantować zgodność z niniejszym rozporządzeniem, państwa członkowskie powinny nakładać odstrasżające, skuteczne i proporcjonalne sankcje za naruszenia, biorąc pod uwagę charakter i wagę naruszenia.
- (31) Aby niekomercyjni właściciele zwierząt domowych towarzyszących ludziom wpisanych na listę inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii mogli je zatrzymać do czasu ich naturalnej śmierci, konieczne są środki przejściowe, pod warunkiem że zostaną wprowadzone wszystkie środki w celu uniknięcia ich ucieczki lub reprodukcji.
- (32) Aby po wejściu w życie nowych przepisów umożliwić wyczerpanie zapasów inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii podmiotom handlowym, które mogą mieć uzasadnione oczekiwania, na przykład tym, które otrzymały zezwolenie zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 708/2007, uzasadnione jest przyznanie im dwóch lat na ubój, sprzedaż lub przekazanie

²¹ Dz.U. L 156 z 25.6.2003, s. 17.

²² Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

okazów ośrodkom prowadzącym badania naukowe lub zapewniającym ochronę *ex-situ*.

- (33) Ponieważ cel proponowanego działania, jakim jest zapobieganie inwazyjnym gatunkom obcym i zarządzanie nimi, nie może być w wystarczającym stopniu osiągnięty przez państwa członkowskie, a ze względu na skalę i efekty środków można go lepiej osiągnąć na szczeblu unijnym, Unia może przedsięwziąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w przywołanym artykule niniejszy akt nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

PRZYJMUJĄ NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

ROZDZIAŁ I **PRZEPISY OGÓLNE**

Artykuł 1 **Przedmiot**

Niniejsze rozporządzenie ustanawia przepisy w celu zapobiegania niekorzystnemu wpływowi zamierzonego i niezamierzonego wprowadzania i rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, minimalizowania i zmniejszania tego wpływu.

Artykuł 2 **Zakres**

1. Niniejsze rozporządzenie stosuje się do wszystkich inwazyjnych gatunków obcych w Unii określonych w art. 3 pkt 2.
2. Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do:
 - (a) gatunków zmieniających swój naturalny obszar występowania bez interwencji człowieka w odpowiedzi na zmiany warunków ekologicznych i zmiany klimatu;
 - (b) organizmów zmodyfikowanych genetycznie określonych w art. 2 dyrektywy 2001/18/WE;
 - (c) chorób zwierząt uregulowanych w sposób określony w art. 4 ust. 1 pkt 14 rozporządzenia (UE) nr XXX/XXXX [w sprawie zdrowia zwierząt COM(2013) 260 final];
 - (d) szkodników roślin wymienionych zgodnie z art. 5 ust. 2 lub art. 32 ust. 3 lub objętych środkami zgodnie z art. 29 ust. 1 rozporządzenia (UE) nr XXX/XXXX [w sprawie zdrowia roślin COM(2013) 267 final];
 - (e) gatunków wymienionych w załączniku IV do rozporządzenia (WE) nr 708/2007;

- (f) drobnoustrójów wytwarzanych lub importowanych w celu wykorzystania w środkach ochrony roślin, które już zostały zatwierdzone lub są obecnie oceniane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1107/2009;
- (g) drobnoustrójów wytwarzanych lub importowanych w celu wykorzystania w produktach biobójczych, które już zostały zatwierdzone lub są udostępniane na rynku unijnym zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 528/2012.

Artykuł 3 **Definicje**

Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- (1) „gatunki obce” oznaczają żywe okazy gatunków, podgatunków lub niższych grup taksonomicznych zwierząt, roślin, grzybów lub drobnoustrójów wprowadzone poza ich poprzedni lub obecny naturalny obszar występowania; pojęcie to obejmuje części, gamety, nasiona, jaja lub diaspory tych gatunków, jak również hybrydy, odmiany lub rasy zdolne do przetrwania i rozrodu;
- (2) „inwazyjne gatunki obce” oznaczają gatunki obce, w odniesieniu do których stwierdzono poprzez ocenę ryzyka, że ich wprowadzanie lub rozprzestrzenianie się zagraża różnorodności biologicznej i usługom ekosystemowym, a także które mogą wywierać negatywny wpływ na zdrowie człowieka i gospodarkę;
- (3) „inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla Unii” oznaczają te inwazyjne gatunki obce, których negatywny wpływ uznano za wymagający skoordynowanych działań na szczeblu unijnym zgodnie z art. 4 ust. 2;
- (4) „różnorodność biologiczna” oznacza zróżnicowanie żywych organizmów pochodzących z różnych źródeł, w tym ekosystemów lądowych, morskich i innych wodnych ekosystemów oraz zespołów ekologicznych, których są one częścią; dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami;
- (5) „usługi ekosystemowe” oznaczają bezpośredni lub pośredni wkład ekosystemów w dobrostan człowieka;
- (6) „wprowadzenie” oznacza przemieszczenie gatunku poza były lub obecny obszar występowania na skutek interwencji człowieka;
- (7) „badania naukowe” oznaczają prace opisowe lub eksperymentalne podejmowane w uregulowanych warunkach w celu nabycia nowej wiedzy lub stworzenia nowych wyrobów, w tym wstępne etapy identyfikacji, charakteryzacji i izolacji cech genetycznych inwazyjnych gatunków obcych, poza inwazyjnością, wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla umożliwienia reprodukcji tych cech w gatunkach nieinwazyjnych;
- (8) „izolacja” oznacza trzymanie organizmów w zamkniętych pomieszczeniach uniemożliwiających ucieczkę lub rozprzestrzenienie się;

- (9) „ochrona *ex-situ*” oznacza ochronę składników różnorodności biologicznej poza ich naturalnymi siedliskami;
- (10) „drogi” oznaczają szlaki i mechanizmy inwazji biologicznej;
- (11) „wczesne wykrywanie” oznacza potwierdzenie obecności okazów inwazyjnych gatunków obcych w środowisku przed ich rozprzestrzenieniem się na szeroką skalę;
- (12) „eliminowanie” oznacza pełne i trwałe usunięcie populacji inwazyjnych gatunków obcych środkami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi;
- (13) „rozprzestrzenione na szeroką skalę” oznaczają te inwazyjne gatunki obce, których populacja wykroczyła poza etap naturalizacji, tj. samowystarczalności i rozprzestrzeniła się, by skolonizować dużą część potencjalnego obszaru, na którym może przetrwać i rozmnożyć się;
- (14) „zarządzanie” oznacza działania fizyczne, chemiczne lub biologiczne, których celem jest eliminacja, kontrola lub odizolowanie populacji inwazyjnych gatunków obcych;
- (15) „ograniczanie rozprzestrzeniania” oznacza działania, których celem jest stwarzanie barier minimalizujących ryzyko rozproszenia się i rozprzestrzenienia populacji inwazyjnych gatunków obcych poza opanowany obszar;
- (16) „kontrola populacji” oznacza działania fizyczne, chemiczne lub biologiczne stosowane wobec populacji inwazyjnych gatunków obcych w celu ograniczenia, w miarę możliwości, liczby okazów do minimum, aby w przypadku niemożliwości usunięcia okazów zminimalizować ich inwazyjność i niekorzystny wpływ na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe lub na zdrowie człowieka.

Artykuł 4

Lista inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii

1. Komisja przyjmuje i aktualizuje listę inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii w drodze aktów wykonawczych na podstawie kryteriów określonych w ust. 2. Akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22 ust. 2.
2. Inwazyjne gatunki obce są wpisywane na listę, o której mowa w ust. 1, tylko wówczas, gdy spełniają wszystkie poniższe kryteria:
 - (a) zważywszy na dostępne dowody naukowe, są uznawane za obce dla terytorium Unii poza regionami najbardziej oddalonymi;
 - (b) zważywszy na dostępne dowody naukowe, są uznawane za mogące stworzyć zdolną do życia populację i rozprzestrzenić się w środowisku w obecnych lub przewidywalnych warunkach klimatycznych, w dowolnym miejscu w Unii, z wyjątkiem regionów najbardziej oddalonych;

- (c) ocena ryzyka przeprowadzona zgodnie z art. 5 ust. 1 wykazała, że aby zapobiec ich osiedlaniu się i rozprzestrzenieniu, wymagane są działania na szczeblu unijnym.
3. Państwa członkowskie mogą składać do Komisji wnioski dotyczące dodania inwazyjnych gatunków obcych do listy, o której mowa w ust. 1. Wnioski te muszą uwzględniać wszystkie poniższe kryteria:
- (a) nazwę gatunku;
 - (b) ocenę ryzyka przeprowadzoną zgodnie z art. 5 ust. 1;
 - (c) dowody na to, że gatunki spełniają kryteria określone w ust. 2.
4. Lista, o której mowa w ust. 1, obejmuje maksymalnie pięćdziesiąt gatunków, włącznie z gatunkami, które mogą zostać dodane w wyniku środków nadzwyczajnych przewidzianych w art. 9.

Artykuł 5

Ocena ryzyka i akty delegowane

1. Komisja lub państwa członkowskie, odpowiednio, przeprowadzają ocenę ryzyka, o której mowa w art. 4 ust. 2 lit. c i art. 4 ust. 3 lit. b z uwzględnieniem następujących elementów:
- (a) opisu gatunku zawierającego jego tożsamość taksonomiczną, historię, rodzimy obszar występowania, potencjalny obszar występowania;
 - (b) opisu wzorców jego reprodukcji i rozprzestrzeniania się, włącznie z oceną, czy istnieją ku temu odpowiednie warunki środowiskowe;
 - (c) opisu potencjalnych dróg przedostawania się i rozprzestrzeniania, zamierzonego i niezamierzonego, obejmujących, w stosownych przypadkach, towary, z którymi gatunki te zasadniczo są związane;
 - (d) szczegółowej oceny ryzyka przedostania się, osiedlenia się i rozprzestrzenienia w odpowiednich regionach biogeograficznych w obecnych warunkach i warunkach przewidywalnych zmian klimatu;
 - (e) opisu obecnego rozmieszczenia gatunków zawierającego informacje, czy dany gatunek występuje już w Unii lub w krajach sąsiadujących;
 - (f) opisu negatywnego wpływu na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, włącznie z wpływem na gatunki rodzime, tereny chronione, siedliska zagrożone, na zdrowie człowieka i gospodarkę; częścią opisu jest ocena skali przyszłego wpływu;
 - (g) określonej ilościowo prognozy kosztów szkód na szczeblu unijnym ze wskazaniem ich znaczenia dla Unii, aby uzasadnić podjęcie kolejnych działań, ponieważ łączne szkody przewyższyłyby nad kosztami ich zmniejszania;

- (h) opisu możliwych sposobów wykorzystania gatunków i korzyści z tego wynikających.
2. Komisja jest uprawniona do przyjęcia aktów delegowanych zgodnie z art. 23 w celu uszczegółowienia rodzaju dopuszczalnych dowodów naukowych, o których mowa w art. 4 ust. 2 lit. b, i sporządzenia szczegółowego opisu zastosowania elementów określonych w ust. 1 lit. a)–h) niniejszego artykułu, włącznie z metodologią, która zostanie zastosowana w ocenie tych elementów, uwzględniając odpowiednie normy krajowe i międzynarodowe oraz potrzebę ustalenia priorytetów dla działań przeciwko gatunkom mogącym spowodować znaczne szkody gospodarcze, w tym szkody wynikające z utraty różnorodności biologicznej.

Artykuł 6

Postanowienia dotyczące regionów najbardziej oddalonych

1. Gatunki wpisane na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1, które są gatunkami rodzimymi w najbardziej oddalonym regionie, nie podlegają postanowieniom art. 7, 8, 11 i 13–17 w tym regionie.
2. Najpóźniej do dnia [12 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia – wpisać datę] poszczególne państwa członkowskie posiadające regiony najbardziej oddalone muszą przyjąć, w porozumieniu z tymi regionami, listę inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla każdego z tych regionów.
3. Gatunki wpisane na listy, o których mowa w ust. 2, we właściwych regionach najbardziej oddalonych podlegają art. 7, 8, 11 i 13–17.
4. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają Komisję i pozostałe państwa członkowskie o listach, o których mowa w ust. 2, i ich aktualizacjach.

ROZDZIAŁ II

ZAPOBIEGANIE

Artykuł 7

Zakaz wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii

1. Gatunków wpisanych na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1, nie wolno w sposób zamierzony:
 - (a) wprowadzać na terytorium Unii lub przemieszczać przez terytorium Unii;
 - (b) reprodukować (wydawanie zezwoleń jest zabronione);
 - (c) przewozić, za wyjątkiem transportu gatunków do właściwych ośrodków w celu ich wyeliminowania;
 - (d) wprowadzać do obrotu;
 - (e) wykorzystywać lub wymieniać;

- (f) trzymać lub hodować, także w izolacji;
 - (g) uwalniać do środowiska.
2. Państwa członkowskie zapobiegają niezamierzonemu wprowadzaniu inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii zgodnie z postanowieniami art. 11 ust. 3 i 4.

Artykuł 8

Zezwolenia na badania naukowe i ochronę ex-situ

1. W drodze odstępstwa od zakazów określonych w art. 7 ust. 1 lit. a), b), c), e) i f) państwa członkowskie ustanawiają system zezwoleń umożliwiający placówkom upoważnionym do prowadzenia badań naukowych lub ochrony *ex-situ* realizowanie wspomnianych działań dotyczących inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii.
2. Państwa członkowskie upoważniają właściwe organy do wydawania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, na działania prowadzone w izolacji, które spełniają wszystkie poniższe warunki:
- (a) inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla Unii są trzymane i badane w zamkniętych pomieszczeniach, o których mowa w ust. 3;
 - (b) działalność jest prowadzona przez personel posiadający kwalifikacje naukowe i techniczne określone przez właściwe organy;
 - (c) transport do zamkniętego pomieszczenia i z zamkniętego pomieszczenia jest zatwierdzany przez właściwy organ i przeprowadzany w warunkach wykluczających ucieczkę inwazyjnych gatunków obcych;
 - (d) w przypadku zwierzęcych inwazyjnych gatunków obcych są one, w miarę możliwości, oznakowane;
 - (e) ryzyko ucieczki, rozprzestrzenienia się lub usunięcia gatunków jest skutecznie zarządzane, z uwzględnieniem tożsamości, biologii i sposobów rozpraszania się gatunków, działalności ośrodka i przewidywanego zamkniętego pomieszczenia, interakcji ze środowiskiem oraz innych odpowiednich czynników związanych z ryzykiem, jakie stwarzają te gatunki;
 - (f) prowadzony jest ciągły nadzór i sporządzono plan postępowania awaryjnego na wypadek ewentualnej ucieczki lub rozprzestrzenienia się gatunków, włącznie z planem ich wyeliminowania;
 - (g) zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczy ograniczonej liczby gatunków i okazów, która jest niezbędna do badań naukowych lub ochrony *ex-situ* i nie przekracza pojemności zamkniętego pomieszczenia. Zezwolenie zawiera ograniczenia niezbędne do zmniejszenia ryzyka ucieczki lub rozprzestrzeniania się danego gatunku. Zezwolenie jest dołączone przez cały czas do inwazyjnego

gatunku obcego, którego dotyczy, podczas trzymania, wprowadzania do Unii i przewozu gatunku na jej terytorium.

3. Okazy uznaje się zazymane w zamkniętych pomieszczeniach, jeśli spełniono następujące warunki:
 - (a) okazy są fizycznie odizolowane i żadne z nich ani ich reprodukowalne części nie mogą uciec, rozprzestrzenić się lub zostać usunięte przez nieupoważnione osoby z pomieszczenia, w którym sązymane; środkiem zagwarantowania tego są sprawozdania ze sprzątnania i utrzymania ośrodka;
 - (b) okazy są usuwane, unieszkodliwiane lub niszczone w taki sposób, by wykluczyć ich rozmnożenie się lub reprodukcję poza ośrodkami.
4. Wnioskując o zezwolenie, placówka dostarcza wszystkie niezbędne dowody, aby umożliwić właściwemu organowi ocenę, czy warunki, o których mowa w ust. 2 i 3, zostały spełnione.

Artykuł 9

Środki nadzwyczajne

1. W przypadku, gdy państwo członkowskie posiada dowód obecności lub bezpośredniego zagrożenia wprowadzeniem na jego terytorium inwazyjnego gatunku obcego, który nie znajduje się na liście, o której mowa w art. 4 ust. 1, lecz odpowiednie właściwe organy stwierdziły, na podstawie wstępnych dowodów naukowych, że prawdopodobnie spełnia on kryteria ustanowione w art. 4 ust. 2, państwo członkowskie niezwłocznie podejmie środki nadzwyczajne polegające na wprowadzeniu zakazów określonych w art. 7 ust. 1.
2. Państwo członkowskie wprowadzające na swoim terytorium środki nadzwyczajne obejmujące zastosowanie art. 7 ust. 1 lit. a), c) lub d) niezwłocznie powiadamia Komisję i pozostałe państwa członkowskie o podjętych środkach i uzasadniających je dowodach.
3. Dane państwo członkowskie przeprowadza niezwłocznie, a w każdym razie w ciągu 24 miesięcy od przyjęcia decyzji o wprowadzeniu środków nadzwyczajnych, ocenę ryzyka zgodnie z art. 5 dla gatunków objętych środkami nadzwyczajnymi, uwzględniając dostępne informacje techniczne i naukowe w celu wpisania tych gatunków na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1.
4. W przypadku gdy Komisja otrzyma powiadomienie, o którym mowa w ust. 2, lub posiada inny dowód obecności lub bezpośredniego zagrożenia wprowadzeniem na jego terytorium inwazyjnego gatunku obcego, który nie znajduje się na liście, o której mowa w art. 4 ust. 1, lecz prawdopodobnie spełnia kryteria ustanowione w art. 4 ust. 2, w drodze aktu wykonawczego stwierdza ona na podstawie wstępnych dowodów naukowych, czy istnieje takie prawdopodobieństwo, i podejmuje środki nadzwyczajne dla Unii polegające na wprowadzeniu na czas określony któregośkolwiek z zakazów określonych w art. 7 ust. 1 w odniesieniu do ryzyka stwarzanego przez ten gatunek, jeśli

stwierdza, że kryteria ustanowione w art. 4 ust. 2 prawdopodobnie są spełnione. Przedmiotowe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22 ust. 2.

5. Środki podjęte przez państwa członkowskie zgodnie z ust. 1 są uchylane lub zmieniane, jeśli jest to przewidziane w aktach wykonawczych, o których mowa w ust. 4.
6. Państwo członkowskie podejmujące środki nadzwyczajne może utrzymywać te środki do czasu przyjęcia aktu wykonawczego, na podstawie którego zostaną ustanowione środki nadzwyczajne na szczeblu unijnym zgodnie z ust. 4 lub dane gatunki zostaną wpisane na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1, na podstawie oceny ryzyka przeprowadzonej przez zainteresowane państwo członkowskie na podstawie ust. 3.

Artykuł 10

Ograniczenia dotyczące zamierzonego uwalniania inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla państwa członkowskiego

1. Państwa członkowskie zakazują zamierzonego uwalniania do środowiska tych inwazyjnych gatunków obcych poza inwazyjnymi gatunkami obcymi potencjalnie szkodliwymi dla Unii, w przypadku których państwa członkowskie uważają, na podstawie dowodów naukowych, że niekorzystny wpływ ich uwolnienia i rozprzestrzenienia się, nawet jeśli nie został ostatecznie stwierdzony, ma znaczenie dla terytorium ich kraju („inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla państwa członkowskiego”); zamierzone uwalnianie do środowiska to proces wprowadzenia organizmu do środowiska w jakimkolwiek celu bez niezbędnych środków zapobieżenia jego ucieczce i rozprzestrzenieniu się.
2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję i pozostałe państwa członkowskie o gatunkach, które uważają za inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla państwa członkowskiego.
3. Właściwe organy państw członkowskich mają prawo wydawać zezwolenia na uwolnienie inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla państwa członkowskiego w niektórych przypadkach, z zastrzeżeniem pełnego uwzględnienia następujących warunków:
 - (a) nie ma alternatywnych nieinwazyjnych gatunków, za pomocą których można uzyskać podobne korzyści;
 - (b) korzyści z uwolnienia są wyjątkowo duże w porównaniu z ryzykiem szkód powodowanych przez dane gatunki;
 - (c) proces uwolnienia będzie obejmować środki zmniejszające wpływ na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, jak również na zdrowie człowieka i gospodarkę;
 - (d) ustanowiono odpowiedni nadzór i sporządzono plan postępowania awaryjnego mający na celu wyeliminowanie gatunków, w przypadku gdy

właściwy organ uzna, że szkody spowodowane przez nie są niedopuszczalne.

4. Zezwolenie na wprowadzenie gatunków obcych w celu ich wykorzystania w akwakulturze jest wydawane zgodnie z postanowieniami rozporządzenia (WE) nr 708/2007.

Artykuł 11

Plany działania dotyczące dróg przedostawiania się inwazyjnych gatunków obcych

1. Najpóźniej do [18 miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia – wstawić datę] państwa członkowskie przeprowadzą kompleksową analizę dróg niezamierzonego wprowadzania i rozprzestrzeniania się inwazyjnych gatunków obcych na ich terytorium oraz wskażą te drogi, które wymagają działań priorytetowych („drogi priorytetowe”) ze względu na liczbę gatunków lub szkody powodowane przez gatunki przedostające się do Unii tymi drogami. W tym działaniu państwa członkowskie skoncentrują się w szczególności na analizie dróg wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii.
2. Najpóźniej do [3 lata od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia – wstawić datę] każde państwo członkowskie ustali i wdroży plan działania dotyczący dróg priorytetowych wskazanych przez siebie zgodnie z ust. 1. Plan ten ma obejmować harmonogram działań i opisywać środki, które zostaną przyjęte w zakresie dróg priorytetowych, aby zapobiec niezamierzonemu wprowadzaniu inwazyjnych gatunków obcych do Unii i ich rozprzestrzenianiu się na Unię i w środowisku.
3. Plan działania, o którym mowa w ust. 2, obejmuje środki zaprojektowane na podstawie analizy kosztów i korzyści, a co najmniej:
 - (a) środki zwiększania świadomości;
 - (b) środki regulacyjne w celu zmniejszenia zanieczyszczeń towarów i dóbr oraz pojazdów i sprzętu przez inwazyjne gatunki obce, w tym środki dotyczące transportu inwazyjnych gatunków obcych z państw trzecich;
 - (c) środki regulacyjne zapewniające odpowiednie kontrole na granicach Unii, poza kontrolami urzędowymi prowadzonymi zgodnie z art. 13;
 - (d) środki międzynarodowej Konwencji o kontroli i zarządzaniu wodami balastowymi oraz osadami ze statków.
4. Plan działania opracowany zgodnie z ust. 2 zostaje niezwłocznie przekazany Komisji. Co cztery lata od ostatniego przekazania państwa członkowskie przeprowadzają przegląd planu działania i ponownie przekazują go Komisji.

ROZDZIAŁ III

WCZESNE WYKRYWANIE I SZYBKIE ELIMINOWANIE

Artykuł 12 **System nadzoru**

1. Najpóźniej do [18 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia – wstawić datę] państwa członkowskie ustanowią system urzędowego nadzoru; jego funkcją będzie gromadzenie i rejestrowanie danych dotyczących wystąpienia inwazyjnych gatunków obcych w środowisku poprzez badania, monitoring lub inne procedury zapobiegania rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych na Unię.
2. System nadzoru, o którym mowa w ust. 1:
 - (a) obejmie swoim zasięgiem terytorium państw członkowskich w celu ustalenia obecności i rozmieszczenia nowych oraz już osiedlonych inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii;
 - (b) obejmie wody morskie zdefiniowane w art. 3 ust. 1 dyrektywy 2008/56/WE;
 - (c) będzie wystarczająco dynamiczny, aby szybko wykryć wystąpienie w środowisku danego terytorium lub jego części inwazyjnego gatunku obcego potencjalnie szkodliwego dla Unii, którego obecność wcześniej była nieznaną;
 - (d) wykorzysta informacje pochodzące z istniejących systemów nadzoru i monitoringu określonych w art. 11 dyrektywy 92/43/EWG, art. 11 dyrektywy 2008/56/WE i art. 8 dyrektywy 2000/60/WE.

Artykuł 13

Kontrole urzędowe na granicach Unii

1. Najpóźniej do [12 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia – wstawić datę] państwa członkowskie ustanowią w pełni funkcjonujące struktury prowadzenia kontroli urzędowych wprowadzanych do Unii zwierząt i roślin, obejmujące ich nasiona, jaja lub diaspory; kontrole te są niezbędne do zapobiegania zamierzonemu wprowadzaniu do Unii inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii.
2. Organy państw członkowskich prowadzą na granicach Unii kontrole urzędowe wprowadzanych do Unii towarów wspomnianych w ust. 1, weryfikując, czy którekolwiek z poniższych wymagań zostały spełnione:
 - (a) towary nie znajdują się na liście, o której mowa w art. 4 ust. 1;
 - (b) zezwolenia, o których mowa w art. 8, są ważne.
3. Weryfikacje poprzez kontrolę dokumentów, tożsamości oraz, w miarę potrzeby, kontrolę fizyczną, o których mowa w ust. 2, odbywają się:

- (a) na posterunkach kontroli granicznej przewidzianych w art. 57 rozporządzenia (UE) nr XXX/XXXX [w sprawie kontroli urzędowych COM(2013)265] w przypadku towarów wspomnianych w ust. 1, objętych art. 45 tego rozporządzenia i podlegających urzędowym kontrolom na posterunkach kontroli granicznej; w tym przypadku państwa członkowskie przekazują odpowiedzialność właściwym organom przewidzianym w art. 3 rozporządzenia (UE) nr XXX/XXXX [w sprawie kontroli urzędowych COM(2013)265];
 - (b) w miejscu wprowadzenia na obszar celny Wspólnoty w przypadku towarów wspomnianych w ust. 1, do których art. 45 rozporządzenia (UE) nr XXX/XXXX [w sprawie kontroli urzędowych COM(2013)265] nie ma zastosowania, lub towarów zwolnionych z kontroli urzędowych na posterunkach kontroli granicznej zgodnie z art. 46 tego samego rozporządzenia; w tym przypadku państwa członkowskie przekazują organom celnym odpowiedzialność za poddanie tych towarów procedurze celnej.
4. Organy wyznaczone do kontroli granicznych mają także prawo i obowiązek zajęcia i skonfiskowania organizmów niespełniających warunków określonych w ust. 2. Skonfiskowane organizmy zostają powierzone właściwemu organowi odpowiedzialnemu za stosowanie niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie mogą delegować konkretne funkcje na inne organy.
5. W zapisach dotyczących rezultatów przeprowadzonych kontroli urzędowych i decyzji podjętych na tej podstawie, włącznie z decyzją o odrzuceniu przesyłki, uwzględnia się zgodność z wymaganiami określonymi w ust. 2 lit. a) i b).
6. Państwa członkowskie wprowadzają procedury wymiany informacji dotyczących przychodzących przesyłek oraz skutecznej i efektywnej koordynacji i współpracy pomiędzy wszystkimi zaangażowanymi organami a przewoźnikiem w celu prowadzenia weryfikacji, o których mowa w ust. 2.
7. Państwa członkowskie opracowują wytyczne i programy szkoleniowe, aby ułatwić identyfikację i wykrywanie inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii poprzez współpracę pomiędzy wszystkimi organami uczestniczącymi w weryfikacjach, o których mowa w ust. 2. Programy szkoleniowe dla organów celnych obejmują informację dotyczącą wypełnienia jednolitego dokumentu administracyjnego, na którym należy dokonać zgłoszenia celnego.

Artykuł 14

Powiadomienia o wczesnym wykrywaniu

1. Państwa członkowskie wykorzystują system nadzoru ustanowiony zgodnie z art. 12 i informacje zebrane podczas kontroli urzędowych przewidzianych w art. 13 w celu wspierania wczesnego wykrywania wprowadzenia lub obecności inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii.

2. Państwa członkowskie niezwłocznie powiadamiają na piśmie Komisję i pozostałe państwa członkowskie o obecności inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, a w szczególności o:
 - (a) pojawieniu się na ich terytorium lub jego części gatunku wpisanego na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1, o którego obecności w tym miejscu wcześniej nie wiedziano;
 - (b) ponownym pojawieniu się na ich terytorium lub jego części gatunku wpisanego na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1 po zgłoszeniu, że ten gatunek został wyeliminowany.

Artykuł 15

Szybkie eliminowanie na wczesnym etapie inwazji

1. Po wczesnym wykryciu gatunku, w ciągu trzech miesięcy po przesłaniu stosownego powiadomienia, o którym mowa w art. 14, państwa członkowskie stosują środki eliminowania, o których powiadamiają Komisję i pozostałe państwa członkowskie.
2. Stosując środki eliminowania, państwa członkowskie dbają o to, by stosowane metody były skuteczne i doprowadziły do pełnego i trwałego usunięcia populacji danego inwazyjnego gatunku obcego, z należyтым uwzględnieniem zdrowia człowieka i środowiska, a zwierzętom nimi objętym oszczędzono możliwego do uniknięcia bólu, lęku i cierpienia.
3. Systemy nadzoru przewidziane w art. 12 są projektowane i stosowane także w celu monitorowania skuteczności eliminowania.
4. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję i pozostałe państwa członkowskie o eliminacji inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii.
5. Ponadto państwa członkowskie powiadamiają Komisję i pozostałe państwa członkowskie o skuteczności przedsięwziętych środków.

Artykuł 16

Odstępstwa od obowiązku szybkiego eliminowania

1. Państwa członkowskie mają prawo przedłożyć Komisji wniosek o odstępstwo od obowiązku stosowania środków eliminacji, o których mowa w art. 15, wobec inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, będących przedmiotem powiadomienia o wczesnym wykryciu, o którym mowa w art. 14.
2. Wnioski o odstępstwa są oparte na niezbitych dowodach naukowych i można je składać tylko wówczas, gdy zostały spełnione następujące warunki:
 - (a) wykazano, że wyeliminowanie jest niewykonalne od strony technicznej, ponieważ dostępnych metod eliminacji nie można zastosować w środowisku, w którym osiedliły się dane gatunki;

- (b) na podstawie dostępnych danych, w analizie kosztów i korzyści wykazano, z uzasadnioną pewnością, że w dłuższej perspektywie koszty będą wyjątkowo wysokie i nieproporcjonalne do korzyści z wyeliminowania gatunku;
 - (c) metody eliminacji są niedostępne lub są dostępne, lecz mają bardzo poważny negatywny wpływ na zdrowie człowieka lub środowisko.
3. Wnioski o odstępstwa przedkładane Komisji przez państwa członkowskie muszą być właściwie umotywowane i należy do nich dołączyć dowody, o których mowa w ust. 2 lit. a), b) i c).
 4. Komisja decyduje w drodze aktów wykonawczych, zgodnie z ust. 6, o akceptacji lub odrzuceniu wniosku, o którym mowa w ust. 3.
 5. Przedmiotowe akty wykonawcze przyjmuje się zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 22 ust. 2.
 6. Państwa członkowskie zapewniają środki izolacji, aby uniknąć dalszego rozprzestrzeniania się gatunków do czasu przyjęcia decyzji wykonawczej w sprawie odstępstwa zgodnie z ust. 3.
 7. Z chwilą zatwierdzenia odstępstwa od obowiązku eliminacji gatunki podlegają środkom zarządzania, o których mowa w art. 17. W przypadku odrzucenia wniosku o odstępstwo dane państwo członkowskie niezwłocznie stosuje środki eliminacji, o których mowa w art. 15.

ROZDZIAŁ IV

ZARZĄDZANIE INWAZYJNYMI GATUNKAMI OBCYMI ROZPRZESTRZENIAJĄCYMI SIĘ NA SZEROKĄ SKALĘ

Artykuł 17

Środki zarządzania

1. Najpóźniej do 12 miesięcy od wpisania inwazyjnego gatunku obcego na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1, państwa członkowskie wprowadzają środki zarządzania wobec tych inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, które – jak twierdzą te państwa członkowskie – rozprzestrzeniły się na szeroką skalę na ich terytoriach, aby zminimalizować ich wpływ na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, zdrowie człowieka i gospodarkę. Przedmiotowe środki zarządzania są oparte na analizie kosztów i korzyści i obejmują także proces restytucji, o którym mowa w art. 18.
2. Środki zarządzania obejmują działania fizyczne, chemiczne lub biologiczne, których celem jest wyeliminowanie, kontrola lub odizolowanie populacji inwazyjnego gatunku obcego. W stosownych przypadkach środki zarządzania obejmują działania stosowane wobec ekosystemu przyjmującego w celu zwiększenia jego odporności na bieżące i przyszłe inwazje.

3. Stosując środki zarządzania, państwa członkowskie dbają o to, by w stosowanych metodach należycie uwzględniono zdrowie człowieka i środowisko, a zwierzętom nimi objętym oszczędzono możliwego do uniknięcia bólu, lęku i cierpienia.
4. Systemy nadzoru przewidziane w art. 12 projektuje się i stosuje także w celu monitorowania, do jakiego stopnia środki eliminacji, kontroli lub izolacji populacji są skuteczne w minimalizowaniu wpływu na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, zdrowie człowieka lub gospodarkę.
5. W przypadku poważnego ryzyka, że inwazyjny gatunek obcy potencjalnie szkodliwy dla Unii rozprzestrzeni się na sąsiadujące państwo członkowskie, państwa członkowskie, w których ten gatunek występuje na szeroką skalę, natychmiast powiadamiają o tym sąsiadujące państwa członkowskie i Komisję. W stosownych przypadkach zainteresowane państwa członkowskie wprowadzają wspólnie uzgodnione środki zarządzania. W przypadkach, gdy rozprzestrzenienie się gatunku może dotknąć także państwa trzecie, dane państwo członkowskie rozważa potrzebę poinformowania zainteresowanych państw trzecich.

Artykuł 18

Restytucja uszkodzonych ekosystemów

1. Państwa członkowskie uruchamiają proporcjonalny proces restytucji, aby wesprzeć rewitalizację ekosystemów, które zostały zdegradowane, uszkodzone lub zniszczone przez inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla Unii.
2. Proces restytucji, o którym mowa w ust. 1, obejmuje przynajmniej:
 - (a) działania zwiększające zdolność ekosystemu narażonego na zakłócenia do stawienia im oporu, absorpcji, radzenia sobie z nimi i regeneracji po ich skutkach;
 - (b) działania zapobiegające ponownej inwazji po kampanii eliminacyjnej.

ROZDZIAŁ V

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 19

Sprawozdawczość

1. Najpóźniej do [trzy lata od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia – wstawić datę], a następnie co cztery lata państwa członkowskie muszą przesyłać Komisji uaktualnione informacje obejmujące:
 - (a) opis systemu nadzoru zgodnie z art. 12 i systemu kontroli urzędowych dotyczących gatunków obcych przenikających do Unii zgodnie z art. 13;

- (b) rozmieszczenie inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, obecnych na terytoriach państw członkowskich;
 - (c) informacje o gatunkach uważanych za inwazyjne gatunki obce potencjalnie szkodliwe dla Unii, zgodnie z drugim art. 10 ust. 2;
 - (d) plan działania, o którym mowa w art. 11 ust. 2;
 - (e) zbiorcze dane dotyczące środków eliminacji podjętych zgodnie z art. 15 i środków zarządzania przewidzianych w art. 17 oraz ich skuteczności, obejmujące całe terytorium krajowe;
 - (f) format zezwoleń, o których mowa w art. 8.
2. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję i pozostałe państwa członkowskie o właściwych organach odpowiedzialnych za stosowanie niniejszego rozporządzenia.
 3. W ciągu 5 lat od [data przyjęcia] Komisja oceni skuteczność niniejszego rozporządzenia, włącznie z listą, o której mowa w art. 4 ust. 1, planem działania, o którym mowa w art. 11 ust. 3, systemem nadzoru, kontrolami granicznymi, obowiązkami eliminowania i zarządzania, a następnie przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie, do którego dołączy wniosek dotyczący wprowadzenia zmian do rozporządzenia, obejmujący zmiany na liście w art. 4 ust. 1.

Artykuł 20

Mechanizm wsparcia informacyjnego

1. Komisja stopniowo ustanawia mechanizm wsparcia informacyjnego niezbędny do stosowania niniejszego rozporządzenia.
2. We wstępnej fazie, aby ułatwić składanie sprawozdań zgodnie z art. 19, w ramach systemu zostanie wprowadzony mechanizm wsparcia w zakresie danych, polegający na łączeniu istniejących systemów danych na temat inwazyjnych gatunków obcych, ze zwróceniem szczególnej uwagi na informacje dotyczące inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii.
3. W drugiej fazie mechanizm wsparcia w zakresie danych, o którym mowa w ust. 2, stanie się narzędziem pomocy Komisji w postępowaniu z odpowiednimi powiadomieniami wymaganymi w art. 14 ust. 2.
4. W trzeciej fazie mechanizm wsparcia w zakresie danych, o którym mowa w ust. 2, stanie się mechanizmem wymiany informacji na temat innych aspektów stosowania niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 21
Udział społeczeństwa

1. W przypadku gdy ustalany jest plan działania zgodnie z art. 11 i wprowadzane są środki zgodnie z art. 17, państwa członkowskie zapewniają społeczeństwu wczesne i skuteczne możliwości uczestnictwa w ich przygotowywaniu, modyfikowaniu lub rewidowaniu, wykorzystując ustalenia poczynione już przez państwa członkowskie zgodnie z art. 2 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2003/35/WE.

Artykuł 22
Komitet

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011²³.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 23
Wykonywanie przekazanych uprawnień

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjęcia aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.
2. Przekazanie Komisji uprawnień, o których mowa w art. 5 ust. 2, następuje na czas nieokreślony od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
3. Przekazanie uprawnień, o których mowa w art. 5 ust. 2, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie uprawnień określonych w tej decyzji. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna od następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w określonym w tej decyzji późniejszym terminie. Nie wpływa ona na ważność jakichkolwiek już obowiązujących aktów delegowanych.
4. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.
5. Akt delegowany przyjęty zgodnie z art. 5 ust. 2 wchodzi w życie wyłącznie w przypadku braku sprzeciwu Parlamentu Europejskiego lub Rady, w terminie dwóch miesięcy od daty zawiadomienia o akcie skierowanego do Parlamentu Europejskiego i Rady lub też jeśli przed upływem tego terminu Parlament Europejski i Rada poinformują Komisję, że nie zamierzają zgłosić sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

²³

Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13.

Artykuł 24
Środki administracyjne i sankcje

1. Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące środków administracyjnych i sankcji mających zastosowanie do naruszeń niniejszego rozporządzenia. Państwa członkowskie podejmą wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych środków i sankcji. Przewidziane środki i sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstraszające.

Artykuł 25
Uprawnienia do nakładania sankcji

1. Właściwe organy są uprawnione do podejmowania środków administracyjnych i nakładania sankcji na osoby fizyczne lub prawne, które nie stosują się do niniejszego rozporządzenia.
2. Właściwe organy, bez uszczerbku dla ich uprawnień nadzorczych, są uprawnione do podejmowania i nakładania przynajmniej następujących środków administracyjnych i sankcji:
 - (a) zarządzenie nakazujące osobie fizycznej lub prawnej odpowiedzialnej za naruszenie zaprzestania postępowania naruszającego niniejsze rozporządzenie i niedokonywania powtórnych naruszeń;
 - (b) zarządzenie nakazujące konfiskatę niezgodnych, spornych inwazyjnych gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii;
 - (c) tymczasowy zakaz prowadzenia działalności;
 - (d) trwałe cofnięcie zezwolenia na prowadzenie działalności;
 - (e) administracyjne sankcje pieniężne;
 - (f) zarządzenie nakazujące osobie fizycznej lub prawnej podjęcie środków zaradczych.
3. Przy określaniu typu środków i sankcji administracyjnych właściwe organy biorą pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w tym:
 - (a) wagę i czas trwania naruszenia;
 - (b) stopień zaangażowania osoby odpowiedzialnej za inwazję;
 - (c) zysk, jaki osoba fizyczna lub prawna czerpie z naruszenia;
 - (d) szkody środowiskowe, społeczne i gospodarcze powodowane przez naruszenie;
 - (e) poziom współpracy osoby odpowiedzialnej z właściwym organem;
 - (f) poprzednie naruszenia popełnione przez osobę odpowiedzialną.
4. Państwa członkowskie zapewniają prawo odwołania się od decyzji podjętych przez właściwe organy zgodnie z niniejszym artykułem.

Artykuł 26

Przepisy przejściowe dotyczące właścicieli niekomercyjnych

1. W drodze odstępstwa od art. 7 ust. 1 lit. c) i f) właściciele zwierząt domowych towarzyszących ludziom trzymanyh w celach niekomercyjnych, należących do gatunków wpisanych na listę, o której mowa w art. 4 ust. 1, mają prawo zatrzymać te zwierzęta do końca ich naturalnego okresu życia, z zastrzeżeniem spełnienia następujących warunków:
 - (a) okazy te były trzymane przed ich włączeniem do listy, o której mowa w art. 4 ust. 1;
 - (b) okazy są trzymane w izolacji w zamkniętych pomieszczeniach i podjęto wszelkie właściwe środki w celu uniemożliwienia im reprodukcji lub ucieczki.
2. Właściwe organy powiadamiają właścicieli niekomercyjnych o ryzyku, jakie stanowi trzymanie okazów, o których mowa w ust. 1, i środkach podjętych w celu zminimalizowania ryzyka reprodukcji i ucieczki poprzez programy uświadamiające i edukacyjne organizowane przez państwa członkowskie.
3. Właścicielom niekomercyjnym, którzy nie mogą spełnić warunków określonych w ust. 1, państwa członkowskie oferują możliwość przejęcia od nich okazów, a następnie obchodzą się z okazami z należyty uwzględnieniem dobrostanu zwierząt.

Artykuł 27

Przepisy przejściowe dotyczące zapasów komercyjnych

1. Posiadacze komercyjnych zapasów okazów inwazyjnych gatunków obcych nabytych przed ich włączeniem do listy, o której mowa w art. 4 ust. 1, mają prawo, do dwóch lat po wpisaniu tych gatunków na listę, trzymać i przewozić ich żywe okazy lub reprodukowalne części w celu sprzedaży lub przekazania instytucjom prowadzącym badania naukowe lub zapewniającym ochronę *ex-situ*, o których mowa w art. 8, pod warunkiem że okazy te będą trzymane i przewożone w odizolowanych zamkniętych pomieszczeniach i zostaną podjęte wszelkie niezbędne środki uniemożliwiające reprodukcję lub ucieczkę; posiadacze mogą także ubić te okazy w celu wyczerpania ich zapasów.
2. W przypadku wydania zezwolenia zgodnie z art. 6 rozporządzenia (WE) nr 708/2007 dotyczącego gatunku akwakultury, który następnie został wpisany na listę gatunków obcych potencjalnie szkodliwych dla Unii, a okres ważności zezwolenia przekracza okres, o którym mowa w ust. 1, państwo członkowskie wycofuje zezwolenie zgodnie z art. 12 rozporządzenia (WE) nr 708/2007 do końca okresu, o którym mowa w ust. 1.

Artykuł 28
Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dnia [1 stycznia lub 1 lipca] po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

UPROSZCZONA OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH

TYTUŁ PROJEKTU WNIOSKU:

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania wprowadzaniu i rozprzestrzenianiu się inwazyjnych gatunków obcych i zarządzania nimi.

DZIEDZINY POLITYKI ORAZ ODPOWIEDNIE DZIAŁANIA BUDŻETU ZADANIOWEGO:

Tytuł 07 Środowisko

07 01 02 Personel zewnętrzny oraz inne wydatki na zarządzanie wspierające obszar polityki ochrony środowiska

PODSTAWA PRAWNA:

Autonomia administracyjna

X Inna: Artykuł 192 ust. 1 TFUE

OPIS I UZASADNIENIE

Inwazyjne gatunki obce są to gatunki przemieszczane na skutek działalności człowieka, celowo lub w sposób niezamierzony poza obszar ich naturalnego występowania z przekroczeniem barier ekologicznych, które następnie osiedlają się i rozprzestrzeniają w nowym miejscu do takiego stopnia, że wywierają negatywny wpływ na różnorodność biologiczną, jak również na zdrowie człowieka i gospodarkę. Inwazyjne gatunki obce stanowią główną przyczynę utraty różnorodności biologicznej, poza tym że powodują szkody społeczne i gospodarcze, i zajęcie się nimi ma zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia celu UE, jakim jest powstrzymanie utraty różnorodności biologicznej do 2020 r. Ponadto oszacowano, że inwazyjne gatunki obce kosztują UE 12 mld EUR rocznie pod względem kosztów szkód i kontroli. Celem niniejszego projektu rozporządzenia jest zatem ustanowienie unijnych ram prawnych dla zapobiegania niekorzystnemu wpływowi inwazyjnych gatunków obcych na różnorodność biologiczną i usługi ekosystemowe, minimalizowania i łagodzenia tego wpływu oraz łagodzenia szkód społecznych i gospodarczych. Państwa członkowskie podejmują już szereg środków w celu rozwiązania problemu inwazyjnych gatunków obcych, lecz działania te mają głównie zachowawczy charakter, tj. służą zminimalizowaniu powstałych szkód bez poświęcenia wystarczającej uwagi zapobieganiu szkodom lub wykrywaniu nowych zagrożeń i reagowaniu na nie. Wysiłki mają charakter cząstkowy, nie obejmują całej UE i często są słabo skoordynowane, co oznacza, że ich ogólna skuteczność jest obniżona. Obecnie na szczeblu UE nie istnieją wszechstronne ramy prawne dotyczące inwazyjnych gatunków obcych. Niniejszy projekt rozporządzenia ma na celu wypełnienie tej luki w polityce, co jest także zgodne z międzynarodowymi zobowiązaniami Unii wynikającymi z Konwencji o różnorodności biologicznej.

OKRES TRWANIA ORAZ SZACUNKOWE SKUTKI FINANSOWE:

Okres stosowania:

- wniosek o ograniczonym okresie obowiązywania: decyzja obowiązuje od [data] do [data]
- wniosek o nieograniczonym okresie obowiązywania: od [prognozowany 2015 r. do potwierdzenia]

Szacunkowy wpływ na budżet:

Projekt decyzji wiąże się z:

- oszczędnościami
- kosztami dodatkowymi (w takim przypadku należy podać odpowiedni dział wieloletnich ram finansowych): Dział 5 wieloletnich ram finansowych na lata 2014–2020

Udział osób trzecich w finansowaniu projektu decyzji:

Wniosek nie przewiduje współfinansowania przez osoby trzecie

Wyjaśnienie danych liczbowych:

Wdrożenie aspektów niniejszego projektu rozporządzenia wymaga obsługi komitetu. Na podstawie kosztów obsługi innych podobnych komitetów oszacowaliśmy następujące koszty w ramach działu 07 01 02 11 03 – Komitety (zob. tabela poniżej):

- posiedzenia/rok
- 1 przedstawiciel/PC
- maksymalny koszt podróży i utrzymania 800 EUR/PC/posiedzenie

To zwiększy koszt do poniesienia przez Komisję do około 80 000 EUR rocznie

ZGODNOŚĆ Z OBOWIĄZUJĄCYMI WIELOLETNIMI RAMAMI FINANSOWYMI:

- Wniosek jest zgodny z obecnym programowaniem finansowym.
- Wniosek wymaga przeprogramowania odpowiedniego działu w wieloletnich ramach finansowych.
- Wniosek wymaga zastosowania instrumentu elastyczności lub zmiany wieloletnich ram finansowych²⁴.

WPLYW OSZCZĘDNOŚCI LUB DODATKOWYCH KOSZTÓW NA ALOKACJĘ ZASOBÓW:

- Zasoby, które zostaną pozyskane dzięki przesunięciom wewnętrznym w ramach departamentów
- Zasoby, które już przydzielono do odpowiednich departamentów
- Zasoby, o które zostanie złożony wniosek w ramach kolejnej procedury

²⁴ Zob. pkt 19 i 24 porozumienia międzyinstytucjonalnego na okres 2007–2013.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich i administracyjnych zostaną pokryte przez personel dyrekcji generalnej przydzielony już do zarządzania działaniami przy wsparciu personelu już oddelegowanego do pracy nad aspektami związanymi z wykonaniem niniejszego projektu rozporządzenia. Główne zadania przydzielonych funkcjonariuszy: zarządzanie komitetem, zarządzanie kontaktami z państwami członkowskimi, koordynacja działań ze Wspólnym Centrum Badawczym (JRC), ogólnie rzecz biorąc wspieranie prawidłowego wykonania niniejszego projektu rozporządzenia.

System jest tak zaprojektowany, że łączy zasoby i wiedzę ekspercką z różnych służb Komisji, co pozwoli na prowadzenie systemu przy niewielkich zasobach ludzkich: w szczególności korzystny dla polityki w zakresie inwazyjnych gatunków obcych będzie wkład personelu JRC uczestniczącego w projekcie EASIN²⁵, a także wiedza ekspercka innych służb i agencji Komisji pracujących w obszarach związanych z polityką w zakresie inwazyjnych gatunków obcych (w szczególności Europejska Agencja Środowiska oddelegowała personel pracujący nad inwazyjnymi gatunkami obcymi, który zostanie zmobilizowany w celu wsparcia prac wdrożeniowych). W miarę potrzeby personel zostanie przemieszczony na podstawie przydziałów zasobów do zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

²⁵ Europejska sieć informacyjna na temat gatunków obcych (EASIN) ma na celu zwiększenie dostępu do danych i informacji dotyczących gatunków obcych w Europie. EASIN ułatwia wyszukiwanie informacji na temat istniejących gatunków obcych ze źródeł rozprowadzanych poprzez interoperacyjne usługi sieciowe, zgodnie z normami i protokołami uznanymi w skali międzynarodowej. Projekt uruchomiono jako wsparcie dla wdrożenia dyrektywy ramowej w sprawie strategii ochrony różnorodności biologicznej i strategii morskiej i udostępniono publicznie od maja 2012 r.

**SZACOWANE SKUTKI FINANSOWE (oszczędności lub koszty dodatkowe) DOTYCZĄCE ŚRODKÓW
O CHARAKTERZE ADMINISTRACYJNYM LUB PRZEZNACZONYCH NA ZASOBY LUDZKIE**

EPC = ekwiwalent pełnego czasu pracy

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

EPC w osobach/rok	Rok 2015		Rok 2016		Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019		Rok 2020		Rok 2021		Ogółem	
	EP C	środki	EP C	środki	EP C	środki	EP C	środki	EP C	środki	EP C	środki	EP C	środki		
Dział 5																
Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)																
07 01 01 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)		0,199*		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199		0,199		1,393
07 01 01 02 (w delegaturach)																
Personel zewnętrzny																
07 01 02 01 (z globalnej koperty finansowej)		0,002**		0,002		0,002		0,002		0,002		0,002		0,002		0,014
07 01 02 02 (w delegaturach)																
Inna pozycja w budżecie (określić)																
Dział 5 – suma cząstkowa		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		1,407
Poza działem 5																
Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)																
07 01 05 01 (pośrednie badania naukowe)																
10 01 05 01 (bezpośrednie badania naukowe)																
Personel zewnętrzny																
07 01 04 yy																
- w centrali																
- w delegaturach																
07 01 05 02 (pośrednie badania naukowe)																
10 01 05 02 (bezpośrednie badania naukowe)																
Inna pozycja w budżecie (określić)																
Poza działem 5 – suma cząstkowa																
OGÓŁEM		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,201		0,2014		1,407 na pierwsze 7 lat

„Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte ze środków otrzymanych z dyrekcji generalnej, **które zostały już przypisane do zarządzania działaniami** i/lub zostały przesunięte w ramach dyrekcji generalnej, w miarę potrzeby wraz z dodatkowym przydziałem przyznanym zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.”

*Szacowany przydział obejmuje personel z Dyrekcji Generalnej ds. Środowiska, jak również jeden EPC w JRC **Średnia dieta oddelegowanych ekspertów krajowych (END)

Inne środki administracyjne

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	OGÓŁEM
Dział 5								
Centrala:								
07 01 02 11 01 – Wydatki na podróże służbowe i cele reprezentacyjne								
07 01 02 11 02 – Koszty konferencji i spotkań								
07 01 02 11 03 – Komitety	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 na pierwsze 7 lat
07 01 02 11 04 – Badania i konsultacje								
07 01 03 01 03 – Sprzęt ICT ²⁶								
07 01 03 01 04 – usługi ICT ²								
Inne pozycje w budżecie (określić w stosownych przypadkach)								
Delegatury:								
07 01 02 12 01 – Wydatki na podróże służbowe, konferencje i cele reprezentacyjne								
07 01 02 12 02 – Szkolenia specjalistyczne personelu								
07 01 03 02 01 – Nabywanie, wynajem i koszty pochodne								
07 01 03 02 02 – Wyposażenie, umeblowanie, materiały i usługi								
Ogółem – dział 5	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 na pierwsze 7 lat
Poza działem 5								
07 01 04 yy – Wydatki na pomoc techniczną i administracyjną (oprócz personelu zewnętrznego) ze środków operacyjnych (uprzednio pozycje „BA”)								
- Centrala								
- Delegatury								
07 01 05 03 – Inne wydatki na zarządzanie w ramach pośrednich badań naukowych								
10 01 05 03 – Inne wydatki na zarządzanie w ramach bezpośrednich badań naukowych								
Inne pozycje w budżecie (określić w stosownych przypadkach)								
Ogółem – poza działem 5								
SUMA CAŁKOWITA	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,08	0,56 na pierwsze 7 lat

²⁶

ICT: Technologie informacyjno-komunikacyjne.